

Strategie České republiky pro spolupráci s Indo-Pacifikem („Blíže, než si myslíme.“)

Proč je Indo-Pacifik důležitý

- **Strategický, ekonomický, demografický, politický a bezpečnostní význam** regionu, který má přímý vliv na dění v Evropě. Zasahuje přes dva oceány na čtyři kontinenty.
- **Má strategickou polohu** – nacházejí se zde klíčové obchodní, dopravní a námořní trasy – a je **centrem světového obchodu**.
- Velký trh s **4,24 mld. obyvatel** (téměř 60 % světové populace) a měřeno dle HDP, nalézá se zde **pět z patnácti největších ekonomik**¹.
- Země Indo-Pacifiku tvoří **42 % světového HDP** (v roce 2000 to byla jen 1/3). V roce 2050 by měly tyto země překročit hranici 50% podílu na světovém hospodářství.
- **Indo-Pacifik je výjimečný ekonomickým růstem a dynamikou** – žije zde mladá populace, pracovní síla je dostupná a průměrný růst HDP se pohybuje kolem 5,7 %. S tím souvisí **neuspokojená poptávka** – v důsledku rostoucí životní úrovně a posilování středních vrstev roste kupní síla.
- Indo-Pacifik je jeden z hlavních hybatelů světového **technologického a sociálního růstu**. Jedná se o klíčový region z hlediska **energetické bezpečnosti a produkce surovin**.
- Tyto podmínky vytvářejí **příležitost pro větší aktivity českých firem**, vzájemný obchod a investice. Navzdory velkému růstu regionu český zahraniční obchod se zeměmi Indo-Pacifiku nedosahuje **potenciálu**, který se nabízí.
- Region se vyznačuje dynamickým vytvářením **ekonomických a bezpečnostních uskupení** (CPTPP, IPEF, RCEP, ASEAN+, ARF, AUKUS, QUAD). Tato svým dopadem přesahují region a zasahují do transatlantických vztahů a do vnějších vztahů EU. Řadu zemí lze zařadit mezi **podobně smýšlející (like-minded) partnery**. Česko má v Indo-Pacifiku spolu s ostatními spojenci v NATO čtyři partnerské země (AP4), kterými jsou Austrálie, Japonsko, Korejská republika a Nový Zéland.
- Indo-Pacifik představuje pro ČR a EU řadu výzev, neboť je oblastí **hodnotového soupeření, střetávají se zde zájmy mocností a velcí hráči z Indo-Pacifiku prosazují své zájmy v ČR, EU a jejím sousedství**. Mezi rizika pro naši státní správu, samosprávu, ekonomiku, akademickou sféru i další části společnosti patří zejména vměšování, vlivové a informační působení, kybernetické hrozby, vytváření ekonomických závislostí a pák, zneužívání akademické spolupráce ve prospěch cizí moci.

¹ Data Světové banky dle HDP za rok 2021.

- ČR chce předcházet případným rizikům a hrozbám přicházejícím z Indo-Pacifiku **aktivním zapojením v regionu, bilaterálně** nebo **v rámci partnerských a spojeneckých celků**. Země Indo-Pacifiku mají naopak zájem vyvážit tradiční ekonomickou, technologickou a bezpečnostní závislost na dominantních hráčích v regionu.
- **ČR nabízí partnerství** v prosazování efektivního multilateralismu, v projektech obranné a bezpečnostní spolupráce, kybernetické bezpečnosti, vědy a výzkumu, ochrany lidských práv a vlády práva. Podporujeme **koncept svobodného a otevřeného Indo-Pacifiku**.
- Dlouhodobou perspektivu spolupráce s Indo-Pacifikem představuje **posilování odolnosti dodavatelských a hodnotových řetězců** proti **nekalým obchodním praktikám** (ochrana kritické infrastruktury, ochrana intelektuálního vlastnictví, transfer technologií).
- Výhodou pro působení ČR v Indo-Pacifiku je **existence institucionálně rozvinutých vztahů EU-ASEAN a většinou zemí regionu s potenciálem dalšího rozvoje spolupráce** a růst vlastní emancipace, politické síly a významu regionálních sdružení – EU a ČR by se měly vhodným způsobem angažovat.
- V oblasti multilaterální existuje potenciál pro ČR k **větší synergii s politikami a aktivitami EU, OSN, NATO apod.** Vzhledem k významu, který region pro USA představuje, je vliv přístupu ČR k Indo-Pacifiku na kvalitu transatlantické vazby značný.
- Vzhledem k dramatickému vývoji na energetickém a surovinovém trhu se státy Indo-Pacifiku stávají díky svému surovinovému bohatství významnějším partnerem. Aktivní **surovinová diplomacie** v oblasti Indo-Pacifiku může přispět k diverzifikaci těchto zdrojů pro ČR a podpořit její surovinovou bezpečnost.

1. ÚVOD

Strategie České republiky pro spolupráci s Indo-Pacifikem (dále jen „Strategie“) je koncipována jako **dokument zabývající se možnostmi působení ČR v regionu**, jehož strmě rostoucí ekonomický, politický a bezpečnostní význam z něj činí jedno z center světového geopolitického a hospodářského vývoje. Indo-Pacifik je **nejrychleji rostoucí oblastí světa**, místem příležitostí, rizik a hrozeb, střetů a možných partnerství, kde ČR může nabídnout svá řešení.

Politika a bezpečnost

Vnitřní dynamika a **intenzivní geopolitické soupeření** v rámci Indo-Pacifiku bezprostředně ovlivňují zájmy ČR a EU a do budoucna budou definovat naše působení v regionu. Řadu zemí lze zařadit mezi **podobně smýšlející (like-minded) partnery**, s nimiž nás spojují společné hodnoty a principy, s jinými udržujeme pragmatické vztahy na základě dílčích společných zájmů. Zejména z asijské části Indo-Pacifiku pochází několik **strategických partnerů ČR, s některými je nadstandardní partnerství projednáváno**. ČR má v Indo-Pacifiku spolu s ostatními spojenci v NATO čtyři partnerské země (AP4), kterými jsou Austrálie, Japonsko, Korejská republika a Nový Zéland.

Indo-Pacifik čelí řadě hospodářských, infrastrukturních a sociálních výzev, které zvyšují **bezpečnostní rizika**. Jedná se o nárůst hybridních hrozeb, jako jsou

kybernetické útoky, různé formy radikalismu a terorismu, migrace nebo rozvojové či environmentální otázky. Pandemie COVID-19 umocnila řadu pozitivních, ale i negativních trendů vývoje.

Mezi řadou aktérů v regionu panují **vztahy geopolitické konkurence** nebo dokonce otevřené spory s potenciálem širšího dopadu a vytváření **zón nestability**. Rostoucí ambice, asertivní, až konfrontační přístup Číny se projevují v napjatých politických, ekonomických i bezpečnostních vztazích nejen se zeměmi Indo-Pacifiku. Kromě vlivových zájmů Číny v rámci regionu nelze opomenout strategické a bezpečnostní zájmy Ruska nebo zemí Zálivu. **Přirozeným partnerem a blízkým spojencem ČR**, který má v regionu významné zájmy, jsou **USA**.

ČR ve shodě s EU pojmá Čínu zároveň jako partnera, jako ekonomického soupeře i jako systémového rivala. V tomto smyslu předpokládá Strategie k Číně možnou spolupráci tam, kde se naše zájmy shodují, připouští ale množství témat, například lidská práva, která nás rozdělují.

Řád založený na pravidlech v ohrožení

V některých zemích regionu dochází k porušování **mezinárodního práva a lidských práv, včetně politických a občanských práv**. Dochází ke zpochybňování univerzálních demokratických principů (celkově k oslabování 3. pilíře OSN), ke snahám nově definovat lidská práva a k jejich porušování. Ochrana lidských práv je pro řadu zemí citlivým tématem. V jejich ochraně, podpoře a vnímání existují mezi zeměmi zásadní rozdíly. V poslední době jsme svědky zhoršující se lidskoprávní situace v řadě zemí regionu, a to nejen v důsledku pandemie COVID-19.

Ohrožení mezinárodního řádu založeného na pravidlech je patrné např. v oblasti svobodné mořeplavby a zahrnuje například porušování Úmluvy OSN o mořském právu (UNCLOS).

Ekonomické centrum

Z globálního pohledu představuje Indo-Pacifik **významný region z hlediska ekonomického růstu** a příležitostí. Nachází se zde nejen přední mimoevropské obchodní partnery, ale také **investoři v oblasti moderních technologií a inovací nebo konektivity**.

Zároveň zde spolupůsobí či se střetávají **strategické projekce hlavních světových politických a ekonomických mocností**, které mají přímý vliv na fungování stávajícího multilaterálního obchodu, globálních dodavatelských řetězců, energetické a surovinové bezpečnosti nebo řešení otázek udržitelného rozvoje.

Mezi jednoznačné výzvy v udržitelném rozvoji patří konkrétní dopady klimatických změn či nedostatek vody. Stále aktuálnějším tématem jsou otázky **bezpečných investic** zejména do kritické infrastruktury a vlivových odvětví. Výzvou v kontextu zájmu na podpoře exportu ČR zůstává, jak skloubit bezpečnostní a lidskoprávní hlediska a omezení daná mezinárodními kontrolními režimy s oprávněnými bezpečnostními potřebami zemí Indo-Pacifiku.

2. VÝCHODISKA

Pojetí regionu Indo-Pacifiku

Region Indo-Pacifiku není přesně geograficky či politicky vymezen a je předmětem rozdílných definic z pohledu různých aktérů. V rámci Strategie ČR je za Indo-Pacifik považováno **teritorium obklopené Indickým oceánem a Pacifikem**.

Pod region Indo-Pacifiku je řazeno **40 států a území** Asie a Pacifiku s výjimkou zemí Střední Asie. **Východní Asie** se skládá z ČLR, Tchaj-wanu, Mongolska, Japonska, Korejské republiky a KLDK. **Jižní Asii** tvoří Bangladéš, Bhútán, Indie, Maledivy, Nepál, Pákistán, Srí Lanka a Afghánistán. **Jihovýchodní Asii** představují Myanmar, Kambodža, Laos, Thajsko, Vietnam, Brunej, Indonésie, Malajsie, Filipíny, Singapur a Východní Timor. Pod **Oceánii a státy Pacifiku** řadíme Austrálii, Nový Zéland, Cookovy ostrovy, Fidži, Kiribati, Marshallovy ostrovy, Mikronésii, Nauru, Papua Nová Guinea, Palau, Samou, Šalomounovy ostrovy, Tongu, Tuvalu a Vanuatu.

Region Střední Asie, ač není do Strategie přímo zahrnut, je vzhledem ke svému napojení na indo-pacifickou oblast se Strategií volně propojen s důrazem na bezpečnostní aspekty a konektivitu.

Výchozí dokumenty

ČR při koncipování svého vztahu k regionu Indo-Pacifiku vychází z, a navazuje na, především **Strategii EU pro spolupráci s Indo-Pacifikem** z dubna 2021, která reflektuje komplexní a širokospektrální vztah EU s indo-pacifickými partnery, včetně závazku EU a jejich členských států přispět k jeho stabilitě, bezpečnosti, prosperitě a udržitelnému rozvoji.

Mezi další koncepční dokumenty EU klíčové pro formulaci i naplňování cílů Strategie patří zejména **EU-Asia Connectivity Strategy** z roku 2018 a nově pak strategie **Global Gateway** z roku 2021. Téma Indo-Pacifiku, zejména bezpečnostní výzvy týkající se regionu, hrozby z nich plynoucí a spolupráce s asijskými partnery jsou diskutovány intenzivně rovněž v rámci EU, NATO či OBSE. Strategie vychází taktéž ze Strategické koncepce NATO 2022, Strategického kompasu EU a Rámce ze Sendai pro snižování rizika katastrof OSN.

Strategie také vychází z platných **národních koncepčních dokumentů ČR**, a to především z Koncepce zahraniční politiky (2015) a z Bezpečnostní strategie ČR (2015). Neméně důležité jsou Koncepce lidských práv a transformační spolupráce (2015), Strategie zahraniční rozvojové spolupráce na období 2018-2030, Národní strategie pro čelení hybridnímu působení (2021) a programové prohlášení vlády z ledna 2022. Dalším využitelným dokumentem pro realizaci Strategie je materiál připravený Odborem ekonomické diplomacie MZV s názvem „Česká řešení pro rozvojový svět.“ Všechny budoucí aktualizace výše zmíněných dokumentů budou do Strategie promítnuty.

3. VIZE

Česká republika bude spolupracovat se zeměmi Indo-Pacifiku na zajištění globální bezpečnosti, prosperity, respektování lidských práv a důstojnosti.

Za účelem naplnění této vize definuje Strategie **čtyři základní priority** v Indo-Pacifiku: **partnerství, bezpečnost, prosperita a udržitelnost**.

ČR bude stavět na základech vybudovaných dlouholetou spoluprací s regionem Indo-Pacifiku, dosavadním povědomím o ČR, dobré pověsti českých výrobků a na pilířích české zahraniční politiky.

Hodnotový rámec vychází primárně z ukotvení ČR v Evropské unii a Severoatlantické alianci, z dlouhodobé podpory stávajícího mezinárodního uspořádání založeného na pravidlech, ze závazků přijatých členstvím ve WTO a aktivit v oblasti rozvoje, transformace a lidských práv.

ČR je v regionu Indo-Pacifiku **více vidět**, a to nejen v kontextu předsednictví v Radě EU ve druhé polovině roku 2022, ale i v dalších letech. Bude aktivní a bude dále zvyšovat svou přítomnost, čímž u partnerů dosáhne vyšší důvěryhodnosti a zároveň atraktivity.

Ve své propagaci, realizaci projektů a budování partnerství jak na vládní, tak nevládní a komerční úrovni bude ČR usilovat o **inovativní přístup**. Inovativní budou i způsoby propagace a komunikace.

Vzhledem k dlouhodobým prioritám české zahraniční politiky bude ČR i nadále sledovat lidskoprávní situaci a pokračovat v aktivním prosazování a podpoře univerzálních lidských práv, demokracie a právního státu. V regionu Indo-Pacifiku je tato **zásadovost** české zahraniční politiky důležitá pro celkovou důvěryhodnost.

V prosazování zahraničně-politických, bezpečnostních a ekonomických cílů je zapotřebí dosáhnout maximální **efektivnosti**, a to jak při prosazování zadaných priorit a cílů, tak při využívání spolupráce s partnery hledáním vhodných synergií.

4. HLAVNÍ CÍLE A ZÁSADY

ČR má komplementárně k dlouhodobým zájmům EU, NATO a hlavních aktérů v regionu Indo-Pacifiku, jako jsou např. USA, strategický zájem na tom, aby **Indo-Pacifik zůstal svobodným, otevřeným a založeným na pravidlech**. Dynamika vztahů uvnitř tohoto regionu a vztahy s globálními aktéry mají přímé implikace pro Evropu.

Za účelem naplnění vize definuje Strategie v rámci 4 hlavních priorit a 17 cílů k implementaci.

4.1. Priority spolupráce ČR v Indo-Pacifiku

Partnerství

V rámci zachování otevřenosti Strategie považujeme za přínosné zahrnout v různé míře a různými způsoby všechny partnery v regionu. Budování **partnerství založených na pravidlech** a podpora **hodnotového rámce OSN** jsou pro další prohlubování stávajících partnerství nebo navazování nových svazků klíčové.

Bezpečnost

Bezpečnostní spolupráce je klíčovou součástí Strategie. **Řešení bezpečnostních výzev** a koordinace **se spojenci, s podobně smýšlejícími partnery**

a v **multilaterálním rámci** přispěje ke snížení možnosti destabilizace regionu nebo jeho částí.

Prosperita

Z pohledu otevřené a exportně orientované země jsou **kvalitní a transparentní ekonomické vztahy** se zeměmi Indo-Pacifiku předpokladem k úspěchu i v dalších agendách. Strategie přispěje k diverzifikaci obchodních a dodavatelských řetězců a využije obchodních a investičních příležitostí k budování **dobrého jména ČR** v regionu.

Udržitelnost

ČR v souladu s globálními závazky dle **Agendy 2030** podpoří rovnoměrný rozvoj, snižování příjmové nerovnosti a posilování celkové odolnosti regionu, s důrazem na **inovace a nové technologie**, včetně **digitálních partnerství**. Udržitelnost představuje základní a průřezové téma pro budování perspektivních ekonomických vztahů, rozvoj konektivity v regionu a prosazování zásad spravedlivé hospodářské soutěže a reciprocit, včetně aktivní surovinové diplomacie a předávání know-how o udržitelném využívání nerostných zdrojů.

4.2. Cíle k implementaci

Partnerství

1. Rozvoj partnerství ČR s jednotlivými zeměmi regionu
2. Spolupráce s asijskými regionálními strukturami
3. Podpora dobrého vládnutí a lidských práv
4. Prosazování pravidel, mezinárodního práva a volného obchodu

Základními kameny spolupráce se zeměmi Indo-Pacifiku jsou kromě dalšího upevňování vztahů se stávajícími **partnery ČR** také navazování nových dvoustranných strategických partnerství (např. Indie či Austrálie), **prosazování transatlantické vazby** a spolupráce s USA v Indo-Pacifiku jak **bilaterálně, tak v těch multilaterálních formátech**, jejichž působení má přesah i do politiky a vztahů v EU i NATO (např. QUAD, AUKUS).

V zájmu ČR je rovněž posílení **vztahů s Tchaj-wanem a dalšími partnery regionu dle Programového prohlášení vlády z ledna 2022, které si klade za cíl „nadále prohlubovat spolupráci s demokratickými partnery v indo-pacifické oblasti (jako například Indie, Japonsko, Korejská republika, Tchaj-wan a další)“**. Cílem není navázat co nejvíce partnerství. Jejich relevanci je nutné průběžně vyhodnocovat a jejich podobu (či existenci) pojímat také s ohledem na bezpečnostní zájmy ČR.

V rámci posilování partnerství se zeměmi Indo-Pacifiku má ČR zájem o prohloubení **spolupráce s regionálními formáty**, zejména se Sdružením národů jihovýchodní Asie (ASEAN). Za tímto účelem má zájem o rozšíření spolupráce s institucemi ASEAN na bilaterální úrovni či prostřednictvím zapojení do aktivit EU. ČR podpoří další sbližování EU-ASEAN s cílem rozvoje strategického partnerství a posilování ekonomické a bezpečnostní spolupráce obou celků. ČR hodlá posilovat spolupráci s dalšími regionálními nebo meziregionálními institucemi, jako jsou např. ASEM či BIMSTEC.

Jedním z nástrojů možného posilování partnerství se zeměmi Indo-Pacifiku může být také spolupráce v rámci **Visegrádské skupiny** v tzv. formátu V4+. Pravidelný dialog V4 je veden s Japonskem a Korejskou republikou, registrujeme zájem na podobném formátu také ve vztahu k Indii. Jakkoliv má tento formát určitý potenciál pro rozvoj našich vztahů s těmito zeměmi, není v zájmu ČR, aby zastínil bilaterální spolupráci.

S důrazem na prioritní oblasti české lidskoprávní politiky bude ČR v relaci s regionem Indo-Pacifiku podporovat **dobré vládnutí a zlepšení situace v oblasti lidských práv**, včetně prosazování mezinárodních standardů lidských práv a podpory otevřeného dialogu s vládami indo-pacifického regionu. Tento dialog bude veden bilaterálně, na úrovni EU a v rámci multilaterálních formátů, zejména v Radě OSN pro lidská práva. Zvláštní pozornost bude věnována politickým a občanským právům, včetně svobody projevu (online i offline), svobody sdružování a shromažďování či svobody médií. Dodržování **principů právního státu** a respektování základních **lidských práv** jsou nezbytnými předpoklady pro dlouhodobou a udržitelnou bilaterální i multilaterální spolupráci.

Udržitelné globalizace a prosperity lze dosáhnout prostřednictvím otevřeného světového hospodářství založeného na tržních zásadách, účinné regulaci a silných globálních institucích a v tomto duchu má ČR zájem aktivně prosazovat zásady dle Charty OSN, mezinárodní právo a volný, na pravidlech založený mezinárodní obchod.

ČR se bude aktivně angažovat v zájmu obecné **podpory efektivního multilateralismu**, zejména ve Valném shromáždění a výborech OSN a v součinnosti s vybranými agencemi a programy OSN.

Navzdory výraznému zastoupení asijských zemí v **mezinárodních organizacích** ČR plně nevyužívá možností vzájemné spolupráce v tomto formátu. **Prohlubování spolupráce s asijskými zeměmi** i na těchto fórech např. formou **výměn podpory kandidatur** může přinést zvýšení váhy ČR v těchto organizacích.

Bezpečnost

5. Spolupráce v oblastech kybernetické bezpečnosti, boje proti kybernetické kriminalitě, zvyšování odolnosti, čelení hybridním hrozbám a při prevenci a boji proti terorismu a násilnému extremismu
6. Bezpečnostní dialog
7. Podpora prevence a snižování rizika katastrof včetně humanitárních a posilování odolnosti
8. Podpora aktivit bezpečnostních organizací a mechanismů prevence konfliktů

Bezpečnostní zájmy může ČR s ohledem na svoji kapacitu reálně naplňovat primárně **prostřednictvím mezinárodních organizací** (EU, OSN, NATO). Síla pozice ČR při formulaci politiky prostřednictvím mezinárodních organizací pak závisí na míře aktivity ČR, jakož i na reflektování významu regionu Indo-Pacifiku a trendů v něm probíhajících pro klíčové spojence.

V zájmu ČR je rozvíjet bilaterální bezpečnostní spolupráci se zeměmi regionu, a to **strukturovaně s ohledem na národní a bezpečnostní zájmy ČR**. S vědomím vnitřní různorodosti regionu Indo-Pacifiku bude spolupráce s jednotlivými zeměmi posuzována také **prizmatem výzev a hrozeb**.

Preferován je především rozvoj spolupráce v oblasti sdílení informací a výměny zkušeností v oblasti **kybernetické bezpečnosti**, při **zvyšování odolnosti**, **čelení hybridním hrozbám**, nešíření a kontrolních režimů, spolupráce v oblasti boje proti **kybernetické kriminalitě** a ochrany životně důležité infrastruktury. Mezi další zájmové oblasti spolupráce patří klimatická bezpečnost, energetická bezpečnost, spolehlivost a stabilita dodavatelských a hodnotových řetězců, prosazování mezinárodních standardů a právního státu a prevence a boj proti terorismu a násilnému extremismu.

Bezpečnostní dialog se spojenci a podobně smýšlejícími partnery, který je základem pro hlubší porozumění a koordinaci v regionu, bude doplněn o konkrétní **spolupráci ministerstev obrany** (primárně v oblasti obranně-průmyslové spolupráce), **obrného průmyslu a bezpečnostních složek**.

ČR ve svém přístupu nebude opomíjet ani rizika v oblasti ochrany zdraví, epidemií apod., včetně **podpory prevence a snižování rizika katastrof (také humanitárních) a posilování odolnosti**.

V případě cíle **Podpora aktivit bezpečnostních organizací a mechanismů prevence konfliktů** je jako klíčová chápána podpora **viditelnější role EU** a aktivit EU v rámci Společné zahraniční bezpečnostní politiky EU či regionálních organizací a formátů (ASEAN, ARF apod.). ČR se bude společně s ostatními státy EU a mezinárodními bezpečnostními organizacemi a platformami (NATO, AUKUS, QUAD atd.), které v regionu působí, aktivně zapojovat v rámci svých možností a kapacit při vytváření **stabilní regionální bezpečnostní architektury a mechanismů prevence konfliktů** v tomto regionu.

Prosperita

9. Zvyšování viditelnosti ČR
10. Posílení přítomnosti firem a ČR v regionu
11. Akademická, vědeckotechnická a „people-to-people“ spolupráce
12. Diverzifikace a větší zapojení do obchodních a dodavatelských řetězců

S ohledem na výrazný ekonomický potenciál Indo-Pacifiku má ČR zásadní zájem o trhy v regionu s důrazem na posílení přítomnosti a kapacit českých firem a na **podporu našeho exportu a přímých zahraničních investic** do regionu i do ČR. Podpora a ochrana investic musí jít ruku v ruce s **prověřováním bezpečnosti zahraničních investic** zejména do kritické infrastruktury a vlivových odvětví. ČR bude aktivně v oblasti prověřování zahraničních investic navazovat spolupráci na bilaterální úrovni a usilovat tak o dosažení maximální možné míry harmonizace vnímání mapy hrozeb.

Úspěšné posílení ekonomických vztahů s regionem Indo-Pacifiku vyžaduje **komplexní využívání nástrojů ekonomické spolupráce**, vhodnou volbu a zajištěné financování projektů, vznik a podporu podnikatelských center a servisních středisek se zohledněním bezpečnostních rizik, včetně vměšování, vlivového působení a vytváření ekonomických závislostí a pák. K naplnění výše uvedených cílů mohou přispět projekty ekonomické diplomacie, účast na akcích v teritoriu, exportní inkubátory a další nástroje podpory exportu.

ČR **posílí spolupráci v oblasti vědy, výzkumu a inovací**. Významnou roli hraje meziuniverzitní spolupráce, která má často přesah do vytváření podmínek pro rozvoj

ekonomické spolupráce, zahraničních investic či mezilidských kontaktů obecně. Ambicí a cílem ČR by mělo být vytvoření pro naše subjekty co nejnvýhodnějších podmínek (včetně důrazu na reciprocitu) se **zohledněním bezpečnostních rizik**, včetně možného zneužívání akademické spolupráce ve prospěch zájmů cizí moci.

V rámci obchodní politiky EU je pro rozvoj ekonomické spolupráce a další diverzifikace hodnotových/dodavatelských řetězců **klíčové řádné fungování multilaterálního obchodního systému** reprezentovaného WTO a dále **rozšiřování sítě bilaterálních obchodních a investičních dohod** o další partnery v indo-pacifickém regionu (podpora uzavírání dohod o volném obchodu). ČR bude aktivity EU směřující k zajištění otevřeného, udržitelného a na pravidlech založeného mezinárodního obchodu aktivně podporovat. Součástí obchodních dohod by měla být také ambiciózní a moderní pravidla pro digitální obchod, která zajistí důvěryhodné prostředí vhodné pro rozvoj technologií.

V mnoha zemích indo-pacifického regionu omezuje ekonomickou relaci řada **ochranářských opatření, tarifní i netarifní bariéry**. Prostřednictvím EU a v koordinaci s podobně smýšlejícími partnery v rámci EU a Indo-Pacifiku bude ČR usilovat o uplatňování a vymáhání **pravidel a norem mezinárodního obchodu, snížení jednostranných strategických závislostí** směrem k **diverzifikaci dodavatelů a zvýšení spolehlivosti dodavatelských a hodnotových řetězců**, např. prostřednictvím podpory uzavírání EU obchodních dohod.

Udržitelnost

13. Udržitelné zemědělství, cirkulární a zelená ekonomika a pracovní mobilita
14. Ochrana klimatu, podpora projektů udržitelného rozvoje, včetně ochrany biodiverzity, projektů energetické a uhlíkové udržitelnosti
15. Aktivní surovinová diplomacie
16. Podpora regionální spolupráce a aktivní zapojení do implementace Strategie pro konektivitu s Asií
17. Budování zdravotnických kapacit

Prosazení udržitelného zemědělství, zelené ekonomiky a udržitelné pracovní mobility závisí více než kdy jindy na propojování regionů, trhů a na rozšiřování klíčových technologií. Spolupráce mezi ČR a Indo-Pacifikem v oblasti udržitelného rozvoje včetně ochrany **biodiverzity, projektů energetické a uhlíkové udržitelnosti** by měla být v souladu s politikou **udržitelného obchodu** s cílem zajistit, aby růst v indo-pacifickém regionu byl šetrný k životnímu prostředí a sociálně kompatibilní.

V kontextu Agendy 2030 a výsledků klimatické konference z listopadu 2021 v Glasgow (COP 26) je zřejmé, že region Indo-Pacifiku je vhodným místem pro **intenzifikaci spolupráce v oblasti klimatické a environmentální udržitelnosti**. Nejedná se přitom jen o oblast životního prostředí. Prosazení přístupu udržitelného zemědělství, zelené ekonomiky a udržitelné pracovní mobility závisí stále více na propojování regionů, trhů a na rozšiřování klíčových technologií.

Vývoj ve světě nutí ČR stejně jako ostatní státy EU přenastavit svou energetickou a surovinovou politiku včetně diverzifikace dodavatelů za účelem posílení své vlastní bezpečnosti. Uvedený vývoj posiluje perspektivu rozvoje intenzivnější spolupráce

s indo-pacifickými partnery. Mnoho zemí Indo-Pacifiku disponuje širokým nerostně surovinovým potenciálem. ČR má v regionu díky dobrému jménu české geologie dobré výchozí předpoklady. České firmy z této oblasti jsou schopny nabídnout indo-pacifickým partnerům na sebe navazující řetězec činností a pokrýt tak celý cyklus surovinového průmyslu.

Jedním z horizontálních témat, kde je dlouhodobá udržitelnost zásadní, je také oblast **konektivity**².

Z pohledu ČR je v zájmu udržitelnosti a odolnosti zásadní vést diskusi s partnery v EU a podobně smýšlejícími zeměmi v Indo-Pacifiku o **způsobech snížení jednostranných strategických závislostí a zajištění odolnosti hodnotových a dodavatelských řetězců** se zvláštním důrazem na **kritické technologie a suroviny**. ČR podporuje začleňování kapitoly o obchodu a udržitelném rozvoji (TSD) do obchodních dohod, které by však neměly být TSD agendou přetěžovány.

S ohledem na posílení konkurenceschopnosti ČR je nutné podpořit rozšíření **spolupráce v oblasti digitálního partnerství** formou aktivního zapojení do implementace Strategie pro konektivitu s Asií. Při spolupráci v konektivě s tímto regionem je však třeba brát v úvahu technická, politická a bezpečnostní, ekonomická a sociální rizika a dodržovat zásady spravedlivé hospodářské soutěže a reciprocity, transparentnost, vládu práva a důraz na lidská práva.

Prohlubování propojení a spolupráce se zeměmi Indo-Pacifiku, regionu s primárním globálním růstovým potenciálem, bude důležité pro dosažení **udržitelné obnovy po pandemii COVID-19**. V kontextu komplexní obnovy po pandemii se ČR zapojuje do projektů na podporu **rozvoje zdravotnických kapacit** v regionu Indo-Pacifiku.

4.3. Zásady při prosazování cílů

Pragmatismus

- a) Sdílená odpovědnost a spolupráce s partnery
- b) Reciprocita, transparentnost a rovné podmínky
- c) Posílení spolupráce s regionálními organizacemi a institucemi
- d) Podpora implementace strategií a aktivit EU, NATO, OSN a podobně smýšlejících partnerů v regionu, včetně působení ČR v OSN

Pragmatismus jako zásada při prosazování cílů je zde pojímán jako **vyvážený přístup k jednotlivým zemím a regionu při prosazování mezinárodního řádu založeného na pravidlech**, jenž má **posilovat efektivní multilateralismus a dobře fungující mezinárodní instituce**. Pragmatický přístup bude vycházet z našich hodnot.

Dynamičnost geopolitických vztahů vyžaduje **pravidelné vyhodnocování stavu partnerství a politiky vůči regionu**, včetně strategických partnerství, bilaterálních vztahů či zapojení do regionálních formátů. Indo-Pacifik je nutno také sledovat prizmatem působení zemí z regionu v multilaterálních formátech.

² Konektivita, jak je definována EU Strategií v konektivě mezi Evropou a Asií z roku 2018 a následně v Závěrech Rady ke globální konektivě z července 2021 a ve strategii Global Gateway z prosince 2021.

Z pohledu koordinace a zajištění vyváženosti vztahů je zapotřebí **užší mezirezortní koordinace i koordinace na nejvyšší politické úrovni.**

ČR stejně jako EU dlouhodobě podporuje posilování integrace v rámci regionu Indo-Pacifiku a má zájem na rozvoji aktivní spolupráce s regionálními multilaterálními strukturami, jako je například ASEAN. To vše za podpory reciprocity a transparentnosti, rovných podmínek a se zachováním důrazu na **sdílenou odpovědnost a zájem o spolupráci ze strany partnerských zemí.**

Multilaterální formáty a dohody jsou v současné době jedním z nejúčinnějších způsobů koordinace a dosažení změn v komplexních agendách, jako jsou udržitelný rozvoj, ochrana klimatu, obchodní vztahy, lidská práva nebo boj s různými typy bezpečnostních hrozeb. Cílem je do budoucna zvážit rozšíření spolupráce s regionálními organizacemi a institucemi komplementárně k politikám a aktivitám EU, NATO a dalších partnerů ČR.

V koordinaci s partnery je ČR také připravena prosazovat dodržování platných pravidel a norem mezinárodního regulačního rámce v indo-pacifickém regionu.

Synergie

- e) Synergie mezi unijní a národní Strategií pro Indo-Pacifik
- f) Zapojení do projektů EU a podobně smýšlejících partnerů, včetně zapojení ČR v projektech OSN, OECD, regionálních bank a dalších partnerů
- g) Efektivnější využití všech nástrojů EU týkajících se regionu, včetně NDICI - Global Europe

Národní aktivity ČR by měly být úzce provázány především s aktivitami a závazky plynoucími z členství v EU a NATO. Hledání synergií bude vedeno myšlenkou komplementarity a **praktické spolupráce se zapojením do existujících iniciativ a programů** EU, OSN, NATO a dalších mezinárodních subjektů, spojenců a partnerů jako jsou Spojené státy, Kanada, Japonsko, Korejská republika, Austrálie, Nový Zéland nebo G7.

ČR bude cílit na efektivní využití zejména nástrojů financování EU vztahujících se k regionu Indo-Pacifiku, včetně **NDICI – Global Europe**. V kontextu EU budou synergie posilovány také v rámci naplňování strategie Global Gateway s využitím přístupu a iniciativ **Team Europe**.

Synergickým efektem české národní strategie k Indo-Pacifiku může být i skutečnost, že země střední velikosti a síly bez přímých geografických vazeb na region, jako je Česká republika, může do spolupráce v regionu **přinést vlastní know-how** a zároveň kvalitou svých bilaterálních vztahů s jednotlivými zeměmi regionu **obohatit a inspirovat unijní přístup k regionu**. Tento efekt se netýká pouze časově omezeného vlivu, který ČR má jako předsednická země EU. ČR může svým kvalitním a mnohavrstevným vztahem k Indo-Pacifiku přispět k posílení otevřené strategické autonomie Evropy a ovlivnit její budoucí směřování v tomto regionu.

Pro potřeby otevřenosti, transparentnosti a s cílem zabránit duplicitám budou české priority a aktivity v regionu **konzultovány na mezirezortní úrovni**. Budou zapojeny různé úrovně státní správy, soukromého sektoru, bezpečnostních nebo například vědeckých a akademických subjektů i nestátní neziskové organizace.

Shrnutí

Region Indo-Pacifiku a jeho jednotliví členové prošli v posledních letech významným vývojem, který zásadně změnil jejich postavení a vliv na globální politické, bezpečnostní a ekonomické scéně. Právě reakce na změny v Indo-Pacifiku a proměny fungování mezinárodního prostředí, potřeba k těmto změnám zaujmout aktivní a na konkrétní možnosti spolupráce zaměřený přístup vedly k potřebě definování nové pozice České republiky vůči tomuto regionu.

V rámci předkládané Strategie ČR pojímá Indo-Pacifik jako region volně geograficky vymezený státy a územími patřícími do oblasti Indického a Tichého oceánu. Vzhledem ke stále propojenějším vazbám s tímto regionem, dynamickému rozvoji ekonomik indo-pacifických států, ale i rizikům vycházejícím z tohoto regionu, je **ČR** stejně jako celá EU **opticky vzdálenému regionu blíže, než se může zdát**. To, co se děje v Indo-Pacifiku, bude zásadně utvářet dynamiku světa v 21. století.

Klíčovým slovem Strategie je **spolupráce**. ČR chce utvářet svoje vztahy se státy Indo-Pacifiku jako vztah **rovnocenných partnerů**, s důrazem na vzájemný respekt, budování konsensu a podporu **oboustranně výhodné spolupráce** za předpokladu dodržování mezinárodně závazných pravidel a norem.

Indo-Pacifik je nejen **klíčovým centrem světového obchodu** a průsečíkem hlavních námořních cest, ale také významným regionem z hlediska energetické bezpečnosti. Země Indo-Pacifiku jsou hybateli světového technologického a sociálního růstu. V regionu se nachází řada inovativních ekonomik, které přicházejí s novými technologiemi a trendy, přičemž kladou v různé míře důraz na udržitelný rozvoj. Indo-pacifické země se snaží těžit ze svého ekonomického růstu a uzavírají regionální dohody o volném obchodu s globálním přesahem, stejně jako digitální ekonomické dohody.

Zároveň v regionu existuje **řada výzev**, ať se jedná o vnitřní politickou dynamiku jednotlivých zemí či o regionální vztahy, případně o vztahy se zeměmi mimo region. Dochází k rozporování stávajícího multilaterálního pořádku, nerespektování mezinárodního práva a lidských práv. Spolupráce ČR (a EU) s regionem Indo-Pacifiku se bude odehrávat také s ohledem na rizika představovaná konkurenčními modely vládnutí a nutnost ochrany sdílených hodnot.

Dominantním tématem je reakce na **narůstající geopolitický a ekonomický vliv a globální ambice Číny**. ČR bude ve svém působení v Indo-Pacifiku prosazovat pozitivní vizi mírového a prosperujícího regionu, který je svobodný a otevřený a zároveň více propojený, prosperující a s bezpečnostní architekturou založenou na pravidlech. ČR bude ve spolupráci s EU a dalšími spojenci i nadále podporovat zapojení Číny do budování mírového, otevřeného a prosperujícího indo-pacifického regionu. Jakkoliv je hledání vztahu mezi EU a Čínou náročné, je jejich vztah stále strategicky významný.

Dalšími **rizikovými faktory v regionu** je i existence řady vnitřních konfliktů, např. v Afghánistánu nebo Myanmaru. Dlouhodobý zdroj napětí představuje také nestabilita v Tchajwanské úžině nebo situace v Jihočínském moři a Východočínském moři, které mohou přerůst hranice regionu a stát se globálními konflikty.

Zcela novou situaci přinesla do regionu válka na Ukrajině. Výrazná a také různorodá reakce jednotlivých indo-pacifických zemí je dokladem o neoddělitelnosti euro-atlantické a indo-pacifické bezpečnosti.

Adaptace na **nová bezpečnostní rizika**, členění **hybridním hrozbám** a zároveň potřeba udržet **efektivní multilaterální spolupráci** představují hlavní **výzvy pro působení ČR a mezinárodního společenství v regionu Indo-Pacifiku**. V příštích desetiletích budou pro ČR v regionu prioritní agenda bezpečnosti a diverzifikace dodavatelských a hodnotových řetězců, kybernetické bezpečnosti a hybridních hrozeb, nové technologie, standardizace, kontrolní režimy, věda a výzkum, konektivita (včetně digitální), vesmírné technologie, témata změny klimatu a životního prostředí, modrá ekonomika atd. V oblasti obchodu pak také uzavírání bilaterálních a regionálních dohod o volném obchodu a rovněž digitální obchod.

ČR a EU v regionu Indo-Pacifiku spolupracují s partnery jak na **základě společných hodnot**, tak na **základě společných zájmů**. Se spojenci a s podobně smýšlejícími zeměmi (**like-minded**) je spolupráce budována kromě bilaterálního rámce primárně **v rámci spolupráce s EU a v rámci transatlantické vazby**. ČR je **otevřená spolupráci se všemi zeměmi regionu** na základě tří pilířů OSN a za předpokladu respektování mezinárodního systému založeného na pravidlech.

Pro dosažení maximální synergie mezi zájmy a prioritami ČR v Indo-Pacifiku s rámcem vztahů a politikami EU, OSN a NATO bude důležité využití stávajících strategických partnerství se zeměmi v regionu, vytváření nových a navazování dohod o volném obchodu. Potenciálem dalšího rozvoje spolupráce je také existence institucionálně rozvinutých vztahů EU-ASEAN. Užší spolupráce s dalšími regionálními organizacemi a sdruženími by měla být do budoucna vyhodnocena s ohledem na národní a bezpečnostní zájmy ČR.

Pro ČR je prioritou předložit **nabídku konkrétní projektové i dlouhodobé spolupráce ve vybraných oblastech** a tímto budovat a zlepšit přítomnost a viditelnost ČR a EU v regionu Indo-Pacifiku včetně vnímání ČR jako partnera, který umí naplnit očekávání a své závazky. Toto strategické a projektové zapojení navzájem umožní nabídnout partnerům z Indo-Pacifiku životaschopnou a realistickou variantu vzájemného fungování a pro ČR tak zvýší možnost ovlivňovat geopolitický vývoj regionu.

Koordinací implementace Strategie je pověřeno Ministerstvo zahraničních věcí.